

Vriendschap en Broederschap

Tot de schoonste en edelste zaken die een mens op aarde kan vinden behoort ongetwijfeld de vriendschap, zowel vriendschap tussen mannen (vrienden) als die van tussen vrouwen (vriendinnen). Vriendschap is verbroedering, in elkaar opgaan.

Het woord “vriend” komt etymologisch van frijn, dat is vrijen of liefhebben en wordt soms door “bloedverwant” vertaald. Het Griekse philos betekent zoiets als vertrouweling. En dat is het, een wederzijds vertrouwen.

Het Griekse philos is: hartelijk liefhebben, zoals Jakob Jozef liefhad boven zijn broers. Agapeo is: liefde of sympathie voor iemand hebben. De agapè is van Elohim afkomstig, Romeinen 5:5. Deze van Boven afkomstige liefde handelt wonderlijk, zodat men er vijanden door kan liefhebben. Deze liefde behoort tot de Geestesgaven en vergaat nimmermeer, 1Cor.13. Eros is: zinnelijke liefde, het zoeken naar geluk en lichamelijke bevrediging. Eros is volslagen anders dan wat de Bijbel onder liefde verstaat.

De vruchten van de Geest zijn gelijk aan de eigenschappen van Christus, waarvan de liefde de uitnemendste is. Onze Gezalfde was evenwichtig, liefdevol, oprecht, verstandig, zelfverloochenend, van hoog niveau.

Vriendschap is de innerlijke hunkering van de mens naar vertrouwen van anderen, waarvoor wij ons hart kunnen openen, naar het delen en meedelen van je vreugden en smarten. In een afgesloten wereld zoals de onze momenteel door de invloed van de satan is, leeft de mens voor zichzelf en is op zichzelf terug geworpen. Het is dan ook heel moeilijk om een betrouwbare vriend of vriendin te vinden die werkelijk bij je past en die je volkomen kan vertrouwen. Sommigen houden er teveel vrienden op na, wat slechts oppervlakkig kan zijn en wat dikwijls een kwade invloed op de mens zal hebben. De Bijbel spreekt openhartig over vriendschap en laat mensen de revue passeren die vrienden hadden, waarbij het soms niet bepaald goed afliep. De Bijbel toont echter ook enkele zeer schone voorbeelden van vriendschap en ook richtlijnen om vriendschap te sluiten.

Wij lezen o.a. in de Bijbel dat Juda een vriend had, zie Genesis 38:12,20.

Job had vrienden, die niet bepaald veel steun aan Job gaven toen hij dat juist zo nodig had. David had vrienden, denk aan Husai, die Achitofels raad moest zien te vernietigen, 2Samuel 15:37, 1Kronieken 27:33. Hieraan kunnen wij zien wat oprechte vrienden voor ons kunnen betekenen! Eén

van de voortreffelijkste voorbeelden van vriendschap is die tussen David en Jonatan, zie 1Samuel 18 en 20.

Verder staat in Psalm 88:18 en 122:8 het volgende: 18 *Gij hebt vriend en metgezel verre van mij gedaan; mijn bekenden zijn in duisternis.* Hier is sprake van grote vereenzaming.

In Spreuken 16:28 en 17:9 staat: (28 *Een verkeerd man zal krakeel inwerpen; en een oorblazer scheidt den voornaamsten vriend.* 9 *Die de overtreding toedekt, zoekt liefde; maar die de zaak weder ophaalt, scheidt den voornaamsten vriend.* 17:17 **Een vriend heeft te aller tijd lief; en een broeder wordt in de benauwdheid geboren.** 19:4 *Het goed brengt veel vrienden toe; maar de arme wordt van zijn vriend gescheiden.* 19:6, 27:9,10,14. Jeremia 9:4-5 *En zij handelen bedrieglijk, een ieder met zijn vriend, en spreken de waarheid niet; zij leren hun tong leugen spreken, zij maken zich moede met verkeerdelijk te handelen.*

Wij denken ook aan Daniël en zijn drie vrienden, en wat er geschreven staat over het “drievoudige snoer”, *Prediker 4:12 En indien iemand den een mocht overweldigen, zo zullen de twee tegen hem bestaan; en een drievoudig snoer wordt niet haast gebroken.* En verder Micha 7:5.; Mattheus 11:19, 16:24-27, Lucas 21:16, Johannes 15:13-15, Jakobus 2:23, 4:4.

Wij zien dat het bij vriendschap en broederschap om het innerlijk van de mens gaat, dikwijls “ziel” genoemd. Daarbij gaat het om de levenshouding, het doen. Dat “doen” moet overeenstemmen met de wil des Vaders.

Er dient een verlies plaats te vinden van het eigen ik om een echte vriend te kunnen worden. Het egotrippen moet gestopt worden, want dan levert het pas winst op voor de “ziel”. Al het andere levert ergernissen op. Wee der wereld van de ergernissen, Mattheus 18:7.

Het grote gebod luidt: 22:36-40.....36 *Meester! welk is het grote gebod in de wet?* 37 *En Jezus zeide tot hem: Gij zult liefhebben den Heere, uw God, met geheel uw hart, en met geheel uw ziel, en met geheel uw verstand.* 38 *Dit is het eerste en het grote gebod.* 39 *En het tweede aan dit gelijk, is: Gij zult uw naaste liefhebben als zelve.* 40 *Aan deze twee geboden hangt de ganse wet en de profeten.*

Het gaat om het liefhebben, niet van het eigen ik, maar van Elohim en de naaste. Echter, is die naaste onze liefde waard? Kunnen wij de naaste liefhebben zoals hij is?

De mensen hunkeren naar vertrouwelijke omgang, maar helaas, wat is dat zeldzaam te vinden. Onze Heiland werd verraden door Judas, door één van

Zijn vertrouwelingen. David had een vertrouwensman, zijn raadsman Achitofel, met wie hij al zijn problemen, zijn wel en wee deelde, zie Psalm 55:14. Achitofel veranderde van hartevriend in vijand en keerde zich tegen David. Zie 2Samuel 15:12,31,34, 16:15,20, 17:1,6,14.

Vrienden kunnen in vijanden veranderen en met onze woorden aan de loop gaan, om die tegen ons te gebruiken. Dat raakt ons innerlijk dermate en doet ons innerlijk fundament van vertrouwen schudden als door een aardbeving. Toch mogen wij ons niet afsluiten voor de mensen. Wij leven in een samenleving, wij hebben elkaar nodig. Dat gebeurt meestal afstandelijk en oppervlakkig. Dat is een gevolg van de vloek van de zonde van Babels “spraakverwarring” die ons treft. Die vloek werkt door, vooral in onze tijd van vergaande individualisering. Mensen wonen naast elkaar en weten niets van elkaar. Een man of vrouw kan weken dood in huis liggen zonder opgemerkt te worden. Men leeft geheel op en voor zichzelf, alsof men alleen op de wereld is. In de samenleving hoort toenadering te zijn, vertrouwen. Niet het dierlijke instinct van “halen en hebben” voor zichzelf. Gemeenschap houdt omgang met elkaar in. De samenleving is één grote leefgemeenschap. Maar ach, hoe verbrokken en uit elkaar geslagen zijn wij mensen! Hoe hopeloos verdeeld zijn wij! De éénheid des levens is weg, volslagen stuk. Helaas, met vrienden of vriendinnen, men komt er bijna altijd bedrogen mee uit!

Het schijnt dat alleen een oppervlakkige omgang nog behoort tot de enige mogelijkheden van samenleven. Vandaar dat veel mensen een huisdier nemen met wie zij nog echt vertrouwelijk kunnen omgaan. Wanneer men een paar maal goed zijn hoofd heeft gestoten en in vriendschap diep teleurgesteld werd, wordt men meestal als een slak die in zijn eigen huis zich opsluit. Dat is niet goed. In het Paradijs was het al niet goed dat de mens alleen bleef, en dat is erna evenzo. “Ga niet alleen door het leven, die last is u te zwaar”. Onderlinge liefde werkt immers bevruchtend, bezielend, leidt tot een rijker leven en voorkomt vereenzaming.

Wat de verbroekeling en onderlinge afstand in de hand werkt is b.v. de televisie. Men heeft geen tijd meer voor onderlinge gesprekken, want de tv-programma's eisen alle aandacht op.

Jonatan en David

1Samuel 18:1 ¶ Het geschiedde nu, als hij geëindigd had tot Saul te spreken, dat de ziel van Jonathan verbonden werd aan de ziel van David; en Jonathan beminde hem als zijn ziel. 2 En Saul nam hem te dien dage, en

liet hem niet wederkeren tot zijns vaders huis. 3 Jonathan nu en David maakten een verbond, dewijl hij hem liefhad als zijn ziel. 4 En Jonathan deed zijn mantel af, dien hij aan had, en gaf hem aan David, ook zijn klederen, ja, tot zijn zwaard toe, en tot zijn boog toe, en tot zijn gordel toe. 5 En David toog uit, overal, waar Saul hem zond; hij gedroeg zich voorzichtiglijk, en Saul zette hem over de krijgslieden; en hij was aangenaam in de ogen des gansen volks, en ook in de ogen der knechten van Saul.

Er zijn helaas niet veel voorbeelden in de Bijbel die wijzen op een héél bijzondere, spreekwoordelijke en hechte vriendschap. Het voorbeeld van David en Jonatan is opvallend. Jonatan zijn ziel raakte verkleefd aan David. Hij had hem lief als zijn eigen ziel. Homoseksuelen gebruiken dit voorbeeld om eruit af te leiden dat het hier om een homo-relatie zou gaan. Daarvoor laat de vriendschap tussen David en Jonatan echter géén enkele ruimte open, daar het hier om vriendschap gaat in de zuiverste vorm, zónder erotisch te worden. Deze vriendschap is er één van eensgestesheid, verbondenheid in de geest en het ware geloof, waarbij het lichamelijke ondergeschikt is, gesublimeerd of onderworpen.

Jonatan sloot een verbond met David, gaf hem zijn mantel (hij ontmantelde zichzelf), ook zijn kleren en zelfs zijn zwaard, zijn boog en gordel. Jonatan hield niets over. En David, wat gaf hij Jonatan terug? David had niets om te geven. Pas aan een zoon van Jonatan kon David iets teruggeven, aan Mefiboseth. Jonatan was troonopvolger, doch heeft in David kennelijk de hand van het Goddelijk bestuur gezien dat niet de lijn van zijn vader Saul, maar die van David/Juda het koningschap zou ontvangen. Jonatan koos onvoorwaardelijk voor David.

En David, hij beschouwde Jonatan als zijn eigen broer, zie 2Samuel 1:26, waar de hartontroerende woorden van David opgetekend staan over Jonatan en hun onderlinge liefde.

Jonatan onteigende zichzelf en gaf alles aan zijn vriend. Niet slechts iets delen, half om half, hij wat en ik wat. Nee, álles gaf Jonatan aan David. Niet Jonatan in een nieuwe Rolls Royce en David in een oud Fiatje, nee, David in de Rolls Royce, en hij desnoods op een ezel! Dát is Jonatan, de troonopvolger van zijn vader Saul! Onbaatzuchtige belangeloze liefde! Mogelijk heeft David in volstrekt wederzijds vertrouwen Jonatan verteld hoe hij door Samuel gezalfd is geworden tot koning over Israël. Jonatan heeft dat aanvaard als kroonprins en zwager van David. Voor Jonatan stond het zo vast als een paal boven water dát David eens koning zou worden. Hij

heeft het Goddelijke ervan ingezien en aanvaard, ook al moest hijzelf daarvoor een grote stap terugdoen. Met het geven van zijn gehele uitrusting heeft Jonatan in feite zijn troonrechten overgedragen aan David. Jonatan stond tussen zijn vader en zwager in, want Saul raadpleegde Jonatan blijkbaar in “alle kleine en grote dingen”. Jonatan had echter een heel ander karakter dan zijn vader en heel andere inzichten. Hij was een doorzetter, een ware held, onversaagd, een man van inzichten. Saul daarentegen ging van de ene dwaasheid tot de andere over, zelfs tot het raadplegen van de waarzegster toe.

Het woord voor de liefde tussen Jonatan en David wat de Bijbel gebruikt is het Hebreeuwse *ahab*, zie Strong's 157, wat wijst op toegenegenheid. 160 = *ahabah*, liefde, liefhebber. Er worden in het Hebreeuws nog wel meer woorden gebruikt voor liefde, zoals *dowd*, 1730, dat is koken van liefde, en *chahab* = 2245, verborgen liefde.

Het was een heel eigen soort liefde tussen Jonatan en David. Jonatan schonk ook niet zomaar zijn kleed, zomaar een cadeautje. Dat deden de rijken ten tijde van onze Heiland wel. Zij wierpen van hun overvloed in de schatkist. Maar er was echter ook een weduwe die haar gehele leeftocht in de kist wierp! Nee, Jonatan schonk veel meer dan een leuk presentje. Hij zag dat Elohim op bijzondere wijze in David werkte en met hem was, en dáárvoor boog hij uit diepe eerbied het hoofd. Zij zwoeren elkaar trouw tot door de dood heen en versterkten elkaar in het geloof en vertrouwen op Elohim. Je vraagt je af of er vandaag de dag nog zulk een vriendschap zou kunnen bestaan als tussen David en Jonatan? Ja, dat kan, hoewel de meeste vriendschappen vroeg of laat worden verbroken vanwege onbegrip, jaloezie, nijd of wantrouwen. Een wáre vriend echter heeft te allen tijde lief, zie Spreuken 17:17. Ware vriendschap is onverbrekelijk, is een geschenk van de hemel, ontstaat meestal spontaan en groeit daarna hechter in elkaar. Dan geeft men elkaar zijn gehele hart. Alle afstand wordt overbrugd, en deze liefde overwon in Jonatan zelfs alle concurrentiestrijd om het koningschap! Alle problemen hebben zij erdoor opgelost. Zij leefden zich in in elkaars leefwereld. Alzo konden zij de grootste crisis het hoofd bieden, en waar zij geen woorden meer konden vinden om hun verbondenheid in moeilijke ogenblikken uit te drukken, hebben zij samen met elkaar geweend, zie 1Sam 20: 41 *Als de jongen heenging, zo stond David op van de zuidzijde, en hij viel op zijn aangezicht ter aarde, en hij boog zich*

driemaal; en zij kusten elkander, en weenden met elkander, totdat het David gans veel maakte.

Dat is typerend en héél indrukwekkend voor zulke helden als het waren! Zij lieten elkaar nimmer in de steek, lieten elkaar niet vallen om enige zaak, maar hebben elkaar gesteund en innerlijk versterkt. Zij hebben met elkaar de meest existentiële dingen van het leven besproken en hebben elkaar in de hachelijkste ogenblikken bijgestaan en elkaar moed ingesproken.

De Jonatans van vandaag -zo die er nog zijn- mogen het wel uitroepen: Waar zijn de Davids nog te vinden?

En de Davids - indien deze er nog zouden zijn- kunnen het wel verzuchten: Waar zijn de Jonatans, wier liefde wonderlijker en verhevener is dan die der vrouwen?

Waarom blijven vele mensen, en zelfs vrienden en vriendinnen nog min of meer vreemdelingen van elkaar, zo afstandelijk? Vriendschap houdt immers is dat men intieme dingen met elkaar durft te bespreken. En ook al begrijpt de ander niet alles, dan nog veracht of verlaat men elkaar er niet om, maar bewaart de dingen in het hart. Wanneer een vriend niet alles kan bespreken, is er nog onderlinge afstand. Hechte vriendschap houdt in dat die afstand overbrugd is.

Het lied: “Ik had een wapenbroeder, hij is in de strijd gebleven”, drukt iets uit van het verdriet van David om Jonatan.

Johannes de Doper

Jonatan ontmantelde zichzelf en bekleedde David. Was Jonatan hierin geen type van Johannes de Doper, die zichzelf vernederde en Christus verhoogde? Dat wil zeggen, Johannes was wegbereider. Johannes predikte maar kort. Daarvan ging iets bijzonders uit. Overal legde zijn prediking beslag op de mensen. Ze voelden de waarheid van zijn woorden. Vele scharen kwamen tot hem en lieten zich dopen. Johannes was op dat moment belangrijk. Maar toen Hij de Christus had gedoopt en aangewezen als de Bruidegom, trad hij als vriend van de bruidegom naar achteren, werd hij steeds onbelangrijker. En dát is de moeilijkste en onbegaanbaarste weg voor vlees en bloed. Johannes heeft zich volkomen aan Elohim's wil over kunnen geven, heeft het recht van Elohim bemind en gezegd: Doe Gij met mij wat goed is in Uw ogen!

Zelfhandhaving en hoogmoedig worden zit ons in het bloed. Slechts wanneer een edeler geest ons in bezit neemt zullen wij ons laten ontmantelen. Johannes toonde met zijn daden de waarheid van zijn

woorden. Hij zei dat niet hij de grote Profeet was. Nee, zei hij, die na mij komt is meerder dan ik! Om dát te kunnen zeggen als profeet moet je toch wel groot zijn, groot in het zichzelf klein achten, jezelf te kunnen terugzetten om anderen te verhogen! Nee, Johannes vond dat niet erg, leed er niet onder. “Hij moet wassen”, zei hij, “en ik moet minder worden!” Niet ik en naast mij de Heiland. Nee, Hij alleen! Ik trek mij terug, mijn taak als wegbereider is voltooid. Ik moet naar de achtergrond verdwijnen. Dat is volgens prof.dr.J.H. Bavinck een beproeving voor Johannes geweest, voor zijn vlees, maar vanuit het geloof ging dat als vanzelf.

De ware grootheid van Johannes schulde daarin dat hij voor Elohim niet groot wilde zijn, en dus ook niet voor de mensen. Wie durft dit proces aan: het steeds minder worden?

Johannes 3:30 Hij moet wassen, maar ik minder worden.

Job en zijn vrienden

Er schuilt een verborgen mechanisme in en achter het leven, wat ook weleens de “wet van oorzaak en gevolg” wordt genoemd. Heel ons leven en heel het wereldgebeuren wordt van Hogerhand bestuurd naar recht en billijkheid. Dat wij mensen daarvoor geen oog hebben en er niet naar kunnen handelen is óns gebrek. Alleen wanneer wij het Goddelijk recht hebben leren kennen en ervoor diepe eerbied hebben, zoeken wij Hem en slaan Zijn wegen met bewondering gade. Dan leren wij zien dat wij oogsten wat wij zaaien. Onze daden bereiden ons lot, niet als karma, maar als gevolg van. Wij krijgen de vrucht van onze weg te eten, Spreuken 9:31. Zonde straft zichzelf. Wanneer ons verduisterd verstand verlicht wordt door de heilige Geest, worden wij attent op de Goddelijke wijze van doen. Dan gaan wij de levensverbanden zien zoals ze naar Goddelijke bedoeling zijn en alzo dienen te functioneren. Dan zal het geschieden dat mensen die door dezelfde Geest worden geleid in elkaar vloeien, aan elkaar verkleefd raken zoals Jonatan aan David. De vreze van Jahweh is het beginsel der wijsheid. Wijsheid kent echter ook haar problemen, n.l. wanneer het slechts aards is en men geen oog heeft voor het Goddelijk al-bestuur. Dan gaat men Jahweh al spoedig van onrecht verdenken. En dat was bij de vrienden van Job eveneens het geval. Job had drie vrienden van Edomitische afkomst. Edom heeft wijze mensen, de Edom-wijsheid, zie *Obadja 1:8 Zal het niet te dien dage zijn, spreekt de HEERE, dat Ik de wijzen uit Edom, en het verstand uit Ezau's gebergte zal doen vergaan?*

De vrienden van Job konden mooie betogen houden, meenden alles te kunnen verklaren, maar hadden daarbij geen juiste kijk op het leven. Zij hadden in veel opzichten gelijk, maar toch ook weer ongelijk. Zij sloegen de plank mis. Zij kenden ook geen échte vriendschap. Zij hebben Job en zijn situatie geheel foutief ingeschat. Het was een goedkope vriendschap, op afstand. Zij hebben Job met goedkope waarheden nog verder de grond in geboord. Zij konden niet doordringen tot de Goddelijke geheimenissen. Zij moesten dan ook naar Job terug en hem om vergeving vragen.

Wij wensen U weinig van zulk soort vrienden toe in Uw leven!

Yashua en Zijn discipelen

Onze Heiland had 12 vertrouwelingen, discipelen genaamd. Na een geruime tijd van omgang heeft Hij hen “vrienden” genoemd. Hij nam hen in vertrouwen, deelde hen de geheimen van het Koninkrijk mee, noemde hen de dingen die Hij van Zijn Vader had gehoord. Ook hier is “delen” de graadmeter waaraan wij de intentie van de vriendschap kunnen aflezen. Vriendschap is een steeds dicht bij elkaar komen te staan, verkleefd aan elkaar geraken. Echter, je kent je grenzen, zodat er géén lichamelijke of erotische intimiteiten uit voortkomen. Je deelt niet je bed met je vriend(en) of vriendin(nen). Het blijft zuivere vriendschap, waarbij het niet zozeer om contact met het lichaam van de ander gaat, maar om de geest, de geestverwantschap. En dat is mogelijk, getuige het voorbeeld van David en Jonatan, wat ons laat zien dat er iets in het leven is dat ver boven het lichamelijke uitstijgt, 2Samuel 1:26.

Onze Heiland gaf een nieuw gebod, elkaar lief te hebben, wat niets met erotiek te maken heeft. Maar o hoe moeilijk! Hoe weinig waarachtige liefde wordt er gevonden en in de praktijk gebracht!

Onderling was er weliswaar ook nog sprake van verschil in liefde, daar het blijkt dat Johannes de discipel was die een streepje voor had boven de anderen. En dat konden de andere discipelen kennelijk goed verdragen in hun Meester en Johannes.

Tevens dienen wij te zien hoe de verstandhouding was tussen onze Heiland en Lazarus, Martha en Maria. Hij had Lazarus als vriend lief, weende tijdens zijn korte dood.

Johannes 15: Ik noem jullie niet langer dienstknechten, maar vrienden, indien jullie doen wat ik je beveel. Dus vanwege gehoorzaamheid.

Vers 12 staat het gebod om lief te hebben, wat berust op het nieuwe gebod, zie 13:34-35. Dat is, zijn leven voor iemand over te hebben, vers 13-17.

Joh.15:12 Dit is Mijn gebod, dat gij elkander liefhebt, gelijkterwijs Ik u liefgehad heb.

*13 Niemand heeft meerder liefde dan deze, dat iemand zijn leven zette voor zijn vrienden. 14 **Gij zijt Mijn vrienden, zo gij doet wat Ik u gebiede.***

*15 Ik heet u niet meer dienstknechten; want de dienstknecht weet niet, wat zijn heer doet; maar **Ik heb u vrienden genoemd**; want al wat Ik van Mijn Vader gehoord heb, dat heb Ik u bekend gemaakt. (geen geheimen achterhouden. PM)*

16 Gij hebt Mij niet uitverkoren, maar Ik heb u uitverkoren, en Ik heb u gesteld, dat gij zoudt heengaan en vrucht dragen, en dat uw vrucht blijve; opdat, zo wat gij van den Vader begeren zult in Mijn Naam, Hij u dat geve.

17 Dit gebied Ik u, opdat gij elkander liefhebt.

18 ¶ Indien u de wereld haat, zo weet, dat zij Mij eer dan u gehaat heeft.

19 Indien gij van de wereld waart, zo zou de wereld het hare liefhebben; doch omdat gij van de wereld niet zijt, maar Ik u uit de wereld heb uitverkoren, daarom haat u de wereld.

20 Gedenk des woords, dat Ik u gezegd heb: Een dienstknecht is niet meerder dan zijn heer. Indien zij Mij vervolgd hebben, zij zullen ook u vervolgen; indien zij Mijn woord bewaard hebben, zij zullen ook het uwe bewaren.

21 Maar al deze dingen zullen zij doen om Mijns Naams wil, omdat zij Hem niet kennen, Die Mij gezonden heeft.

22 Indien Ik niet gekomen ware, en tot hen gesproken had, zij hadden geen zonde; maar nu hebben zij geen voorwendsel voor hun zonde.

23 Die Mij haat, die haat ook Mijn Vader.

24 Indien Ik de werken onder hen niet had gedaan, die niemand anders gedaan heeft, zij hadden geen zonde; maar nu hebben zij ze gezien, en beiden Mij en Mijn Vader gehaat.

25 Maar dit geschiedt, opdat het woord vervuld worde, dat in hun wet geschreven is: Zij hebben mij zonder oorzaak gehaat.

26 ¶ Maar wanneer de Trooster zal gekomen zijn, Dien Ik u zenden zal van den Vader, namelijk de Geest der waarheid, Die van den Vader uitgaat, Die zal van Mij getuigen.

27 En gij zult ook getuigen, want gij zijt van den beginne met Mij geweest.

Jezus Sirach over vrienden/vriendschap

In het apocriefe boek Jezus Sirach staan de volgende leerzame aanhalingen over vrienden en vriendschap:

9:10 U moet een oude vriend niet verlaten, want een nieuwe is zijns gelijke niet. Nieuwe wijn is als een nieuwe vriend, maar als deze oud is mag jij die pas drinken.

12:8 Een vriend wordt niet gekend in voorspoed, en een vijand verbergt zich niet in tegenspoed.

9. In iemands voorspoed is zelfs de vijand vriendelijk, maar in tegenspoed is ook een vriend trouweloos

19:13 Vermaan een vriend dat hij geen kwaad doet, en indien hij dat gedaan heeft, dat hij daarmee niet voortgaat

14. Vermaan een vriend dat hij geen kwaad spreekt, en wanneer hij dat gedaan heeft, dat hij dit niet herhaalt

15. Vermaan een vriend, want hoeveel laster is er niet, en u moet niet op elk woord staat maken

16. Er is iemand die niet opzettelijk struikelt, en wie heeft met zijn tong nog niet overtreden?

17. Vermaan een vriend voordat u hem dreigt, en geeft plaats aan de wet van de hoogste Elohim

22:19 Een wond in het oog laat tranen vloeien, en een wond in het hart laat vriendschap voorbijgaan

20. Hij wat een steen naar een vogel werpt, maakt dat de vogel schrikt, en hij wat een vriend beledigt, vernietigt de vriendschap

21. Wanneer u een zwaard tegen een vriend trekt, moet u niet wanhopen, want er is nog een weg van berouw

22. Wanneer u uw mond tegen uw vriend hebt opengedaan moet u niet vrezen, want er is nog een mogelijkheid van verzoening; maar belediging en verwaandheid, het verklappen van een geheim en een bedrieglijke houding, voor deze dingen zal een vriend wijken

23. Weest getrouw aan uw naaste in zijn armoede, zodat u zich in zijn voorspoed mag verheugen

25. Omdat uw vriend arm geworden is, moet u zich niet voor hem schamen

25:1 Drie dingen heeft mijn ziel begeert, en zij zijn het beste voor Elohim en de mens, namelijk a) de broederschap van broers; b) de vriendschap van vrienden; c) een man en vrouw die volkomen bij elkaar passen

27:16 Hij wat een geheim openbaar maakt, vernietigt het vertrouwen en zal geen vriend voor zichzelf vinden

17. Weest vriendelijk en getrouw voor een vriend, maar wanneer u zijn geheim openbaart, moet u niet langer met hem meegaan

18. Zoals een man zijn vijand vernietigt, zo hebt u de vriendschap van uw vriend vernietigd

19. *En zoals een vogel die u uit uw hand hebt laten gaan, zo hebt u uw vriend laten gaan en gij zult hem niet meer terugkrijgen*

20. *U moet ook niet achter hem aangaan, want hij heeft zichzelf verwijderd en is ontkomen zoals een bokje uit een strik*

37:1 *Iedere vriend zegt: "Ik heb je lief", maar er zijn vrienden die dat slechts in naam zijn.*

2. *Er is droefheid die nabij de droefheid van de dood komt, namelijk een boezemvriend die zich in een vijand heeft veranderd.*

4. *Bezoedeld is die vriend wel van iemands tafel wil eten, maar in tijd van nood zich onttrekt om te helpen*

5. *Een zuivere vriend strijdt tegen de vijand en houdt tegen tegenstanders het schild omhoog*

6. *U moet een metgezel in de strijd niet vergeten en hem niet verlaten wanneer u een buit maakt*

40:23 *Een vriend en metgezel zullen zich bij gelegenheid gedragen, maar beter dan die twee is een verstandige vrouw*

41:22 *Schaam je om je gezicht van je vriend af te wenden; om een geschenk of deel weg te nemen van iemand, etc.. Schaam je om een vriend met vleierende woorden toe te spreken en om een geschenk te ontvangen en dan daarop met een belediging te reageren*

Vriend van Elohim

Abraham is een vriend van Elohim genoemd, Jakobus 2:23.

Het gaat om de verborgen omgang met Elohim, in gehoorzaamheid en volslagen vertrouwen. En David, hij wordt de "man naar Elohims hart" genoemd. Ook Daniël, hij wordt een "zeer gewenste man" genoemd. Laten wij hun voorbeeld volgen!

Vriendschap voor het leven

Vriendschap die voor het leven is, is zeldzaam. De meeste vriendschappen blijken niet conflict-bestendig te zijn en breken af. De vriendschap tussen David en Jonatan was wél conflict-bestendig, voor het leven. Toen er conflicten aan Sauls hof rezen en Saul het op Davids leven had gemunt, zocht David zijn troost bij Jonatan. Om dat te kunnen doen moet je wel héél overtuigd zijn van de betrouwbaarheid van de persoon die je in de arm neemt. En dat was David. Hij vertrouwde Jonatan volkomen en werd daarin

niet teleurgesteld. David gaf zijn bange hart lucht, door te zeggen dat er tussen hem en de dood slechts één voetstap was, 1Samuel 20:3-9.

Jonatan voelde de waarheid en ernst ervan en deed álles voor zijn vriend. Hij ging naar het paleis van zijn vader en zette zich aan de tafel, waar Davids stoel leeg bleef. Saul deed navraag en Jonatan gaf antwoord dat David verhinderd was (voor de 2e keer). Dat schoot Saul in het verkeerde keelgat en vaarde fel tegen zijn eigen zoon Jonatan uit, van: "*Jij ontvaard, ik weet het wel dat jij het met die weggelopen kerel houdt, tot mijne en je moeders schande!*" 1Samuel 20:30 En Saul wilde zelfs Jonatan met zijn spies te lijf gaan. Jonatan nam de wijk en ging in het geheim naar David in het veld. We kennen het verhaal.

Het grote geheim van de vriendschap tussen David en Jonatan bestond daarin dat zij alle conflicten bijlegden, konden de-escaleren. Zij hebben zich nooit op de een of andere wijze samen tegen Saul verbonden, daar deze de "gezalvde van Jahweh" was en bleef. Zij hebben elkaar niet opgezet tegen Saul, maar gingen ieder hun eigen weg, vertrouwend op Elohims almacht en leiding. Zij wisten dat het leven door een veel grotere macht wordt gedragen, dan welke aardse macht dan ook. Dáár gaven beiden zich aan over en hebben elkaar daarin gesteund. In alle ware vriendschap schuilt het geheim dat het slechts bestendig zal zijn in de volkomen overgave van beiden aan Elohim en diens leiding. Vandaar dan ook dat David en Jonatan een verbond met elkaar sloten voor het "aangezicht van Jahweh". Zij zijn niet naar een notaris gegaan of naar enig iemand, maar zij hebben zich voor Jahweh aan elkaar verbonden en Hem tot een waarachtig Getuige genomen! O hoe schoon en zeldzaam!

1 Samuël 23:18 *En die beiden maakten een verbond voor het aangezicht des HEEREN; en David bleef in het woud, maar Jonathan ging naar zijn huis.*

Oorzaak vijandschap van de mens

Tegenover vriendschap staat de vijandschap. Dat behoeven wij niet uit te leggen waarin dat bestaat, want daarin heeft de geschiedenis zijn vele onuitwisbare voorbeelden getoond. Oorlogen, ruzies, twisten, moorden, roverijen, etc..

In de Frankfurter dierentuin is een vitrine waarop het bord geschreven staat: "Hier zit het gevaarlijkste roofdier ter wereld". Wanneer men een blik in de vitrine werpt, kijkt men in een spiegel en ziet men zichzelf! De mens, ikzelf, als het gevaarlijkste roofdier ter wereld! Ja, de wortels van het kwaad schuilen in ons aller hart. Wat het menselijk gedrag ons toont

overtreft dikwijls het dierlijke! Hoe komt het dat de mensen in sommige opzichten op roofdieren lijken, ja erger, want een roofdier keert zich niet tegen zijn eigen soortgenoten en de mensen wel? Het komt door de verscheurde band met Elohim. De mens aan zichzelf overgelaten en onder invloed van satanische machten, is gelijk aan een moordzuchtig roofdier, onberekenbaar, onbetrouwbaar! Allerlei factoren werken daaraan mee, o.a. de angst, de onzekerheid van ons bestaan, wanneer dat los is van Elohim. Angst is de voedingsbodem (het substraat) van vele ziekten en misstanden in onze samenleving. Angst hangt nauw samen met schaamte, wat direct na de val in het Paradijs openbaar werd in Adam en Eva toen zij zich schorten van vijgenbladeren maakten om hun naaktheid te verbergen. Levensangst wortelt voornamelijk in ons verstoorde egoïsme, waardoor we vijanden zijn van onze medemensen. Wij missen de kennis van een liefhebbend God, van Elohim die ons bemint als Zijn schepsel. Uit gebrek aan zekerheid ontstaat onzekerheid, angst en wantrouwen. Wij moeten weer in het reine komen met Elohim en onszelf, om vanuit de herstelde verhouding ook de naaste weer lief te kunnen hebben als onszelf. Niet alleen vrienden, maar ook vijanden. De eerste stap om liefde tot de naaste te verkrijgen is, de bereidheid elkaar te respecteren. Hij of zij die zichzelf heeft leren kennen in al zijn verfoeilijkheid (roofdiergestalte) voor Elohim, zal geen of weinig moeite hebben toenadering te zoeken tot zijn naasten.

Wie zijn hart aan Elohim in Christus heeft verpand (overgegeven) mag op Hem alleen vertrouwen, die gezegd heeft in Johannes 16:33: *“In de wereld zult gij wel angst hebben, maar Ik heb de wereld overwonnen”*.

Angst hangt samen met engte. Angst is er als de mens alles ontvalt en in de engte of benauwdheid komt, wanneer de dood ons aanstaart, wanneer onze zekerheden ons ontvallen, wanneer we falen, ziek worden, vrienden ons ontvallen, er bedreigingen komen van machten die groter zijn dan wij, etc.. Wanneer wij echter onze angsten kunnen uitspreken tegenover mensen die we vertrouwen, lost dat al heel veel op en blijken volgens psychiaters therapieën al overbodig.

Wij zijn er niet voor onszelf alleen. Wij moeten anderen de moed om te leven inspreken, de mogelijkheden van herstel in Elohim's gunst voorhouden.

Het omgaan met mensen kent verschillende niveau's: er bestaan oppervlakkige contacten en meer nauwere. Er bestaan ook heel intieme contacten, die tot de zeldzaamheden behoren. Daarvan zal een mens er geen

dozijn vol van hebben. Maar, al heb je er maar één of twee, dan ben je al rijk. Daarnaast is er een heel innig contact, het beminnen, dat is iemand met hart en ziel liefhebben, zoals wij zien in Jonatan en David. Zoiets is in dit leven kennelijk een fenomeen, een zeer hoge uitzondering. En meer nog wanneer deze hogere vorm van onderling contact ontstaan is vanuit het ware geloof, die boven aardse betrekkingen en gevoelens uitstijgt. Dan is er een geestelijke band die ontstaan is vanwege een bovennatuurlijke eenheid, als een conceptie van Goddelijke openbaring. Dat lijkt helemaal utopisch. En toch toont het voorbeeld van Jonatan en David het ons! *1 Samuël 18:1 ¶ Het geschiedde nu, als hij geeindigd had tot Saul te spreken, dat de ziel van Jonathan verbonden werd aan de ziel van David; en Jonathan beminde hem als zijn ziel.*

De mensen zoeken wat zij missen in surrogaat-vullingen. Daarbij schijnt het dat geld alles verzoent. Welvaart brengt de mensen geld, maar niet altijd welzijn. Met Sinterklaas gaf Nederland verleden jaar 1,3 miljard gulden uit en met Kerst 4 miljard. Prof.dr. H.J. Witteveen (oud minister van financiën) zei dat materiële consumptie voor de mensen het hoogste goed lijkt. Dat vindt hij een dwaling, waardoor wij betoverd zijn door al het interessante en begerenswaardige van de wereld buiten ons, maar dat wij geen oog meer hebben voor de innerlijke schatten.

Gelukkig, de spirituele dimensie van ons mensen krijgt vandaag de dag steeds meer aandacht. Wetenschappers ontdekken dat achter al het waarneembare een geheel andere werkelijkheid ligt, die zij met al hun analyses en formules niet kunnen vatten, noch kunnen omschrijven.

Wij dienen weer geestelijke mensen te worden, het pure materialisme stelt teleur. Voltaire vloekte het eens uit: *“Onze maatschappij lijkt meer op een verzameling lijken, dan op mensen, ach of ik nooit geboren ware!”*

Gemeenschap der heiligen

“Zoete banden die ons binden aan dat lieve volk van God”, dichtte Johannes Groenewegen in de 17e eeuw. En dat is waar. Paulus en Petrus spreken over de *“broederlijke liefde”*, zie *Romeinen 12:10 Hebt elkander hartelijk lief met broederlijke liefde; met eer de een den ander voorgaande.*

1 Thessalonica 4:9 ¶ Van de broederlijke liefde nu hebt gij niet van node, dat ik u schrijve; want gij zelve zijt van God geleerd om elkander lief te hebben.

Hebreeën 13:1 ¶ Dat de broederlijke liefde blijve.

1 Petrus 1:22 Hebbende dan uw zielen gereinigd in de gehoorzaamheid der waarheid, door den Geest, tot ongeveinsde broederlijke liefde, zo hebt elkander vuriglijk lief uit een rein hart;

2 Petrus 1:7 En bij de godzaligheid broederlijke liefde, en bij de broederlijke liefde, liefde jegens allen.

Samen sterk, eendracht maakt macht, wat zéker in het ware geloof geldt. De wereld moet het zien en getuigen dat de ware broederlijke liefde iets is wat uitstijgt boven alle aardse vriendschap en natuurlijke liefde. Laat er daarom onder ons geen nijd, twist en tweedracht zijn, waarschuwde Paulus, *Galaten 5:15 Maar indien gij elkander bijt en vereet, ziet toe, dat gij van elkander niet verteerd wordt.*

De liefde van Elohim die in de gelovigen wordt uitgestort komt niet vanuit de mensen op. Vandaar dat deze zo uniek is, uitblinkt boven alle aardse voortbrengselen. Dat werd vooreerst in vol ornaat gezien op Pinksteren, waar de gelovigen alle dingen als gezamenlijk bezit met elkaar deelden, volharden in de gebeden, aalmoezen uitdeelden.

Hier was een voorproefje te zien van wat de wáre samenleving zal zijn op de vernieuwde hemel en aarde. Mensen die volkomen tot elkaar naderen, vriendschappelijk met elkaar omgaan en trouw bewijzen tot in het uiterste, want de dood zal er niet meer zijn.

Alleen zekerheid neemt alle twijfel en angst weg, de geloofszekerheid. Dat maakt ook het leven ten volle aanvaardbaar, zie Job. Het maakt dat vrienden zich onafscheidelijk aan elkaar verbinden, zoals Jonatan aan David, met één en hetzelfde vertrouwen, geleidt door één en dezelfde Geest. Dan bezit men beiden een innerlijke religieus gewortelde onafhankelijkheid, want als hartevrienden konden ze óók alleen staan (en zij beiden gingen hun eigen weg). In hun scheiden bleven ze toch met elkaar verbonden, in de Geest. In die verbondenheid schuilde hun overwinningskracht en gelatenheid, hun innerlijke rust en geloofsvertrouwen. Zij konden angst en onzekerheid aan zich onderwerpen, overwinnen en van zich afzetten. Het is een samenzwering op het allerhoogste niveau, in de ware liefde, om elkaar staande te houden in álles. Dat werkt bevruchtend, wederzijds. Dat wekt tot jaloersheid in anderen, want deze relatie kent de wereld niet!. Zo'n vriendschap is spreekwoordelijk, waarin geen enkele rivaliteit aanwezig is.

Onderlinge liefde streeft naar eenwording in een verbrokkelde samenleving. Wij mensen zijn geestelijk-zinnelijke wezens. Dat zijn twee sferen die ineenvloeien. In beide sferen is er aanleg om zich op anderen te richten. In de geestelijke sfeer -het hogere- is het vooral de wils-gerichtheid. Men wil elkaar helpen, men wil alles voor elkaar doen, etc..

Naast deze geestes-liefde bestaat er de lagere zinnelijke sfeer, de gevoelsliefde. Het hogere geestelijke heeft in de mens altijd een weerklank in het gevoelsleven, het natuurlijke. Dat ligt in een huwelijk weer anders dan bij gewone vriendschap. Evenwel is de onderlinge geestelijke liefdesband tussen vrienden of vriendinnen niet los te denken van het gevoelsleven. Het kent en stelt zich echter grenzen. Johannes viel b.v. op de borst van onze Heiland. Verder ging het beslist niet. En als blijk van wellevendheid en meelevén geven wij elkaar de hand, of leggen onze hand op de schouder van de ander. In het Oosten werd/wordt er zelfs gekust. Vrienden willen immers ook voelen dat de vriendschap bestaat, wat verre staat van homoseksuele gevoelens. Vrienden vangen elkaars zwakheden op, en willen daarom een krachtige handdruk, waaraan men gewaar wordt dat men niet alleen staat.

En zo gaat het ook onder de ware gelovigen, waar men een geestes-eenheid kan vormen die men nergens anders in deze wereld kan bespeuren. Dan kan en wil men elkaars voeten wassen, de minste zijn. Dan is er één hart, één streven, één doel: het verhogen van Elohims naam in de Gezalfde, het je laten helen, het doen van Zijn wil en het onderhouden van Zijn geboden en inzettingen.

Ziet, hoe lieflijk is het dat zonen van 't zelfde huis als broeders samenwonen! Dan is er liefde tot elkaar om datgene wat Elohim in de ander heeft gewerkt, heeft uitgestort, n.l. het geloof dat door de liefde werkt. Dan zijn de ontmoetingen van gelovigen oase's in de aardse woestijnreis.

Dan is "Jezus" geen uitlaatklep waar velen Hem voor aangrijpen, vanwege innerlijke leegheid. Nee, dan is Hij de Hoofdpersoon, de enige wérkelijke Vriend, die Zijn leven voor Zijn schapen heeft gegeven. Daarvan mogen wij wel zingen: Welk een vriend is onze "Jezus",

En ook het lied: Hoe lieflijk is 't dat zonen, van 't zelfde vaderhuis, als broeders samen wonen, verenigd onder 't kruis, etc..

Laten wij in deze afstandelijke tijd van verkillung en verwijdering tonen, indien wij geloven in Christus onze Heiland, dat wij Hem en elkaar hartelijk liefhebben. Geve Elohim U één of meer betrouwbare vrienden en broeders of zusters in het ware geloof. Wat een rijkdom en groot waardeerbaar goed. Draagt elkaars lasten en vervult alzo de Wet van Christus!

Psalm 133 berijmd vers 1 en 3.